

Uputstva za izvođenje online inventara

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for
Library Information Systems and
Current Research Information Systems
Regionalni center za knjižnične
informatijske sisteme in informatijske
sisteme o raziskovalni dejavnosti

© IZUM, 2021.

IZUM, COBISS, COMARC, COBIB, COLIB, CONOR, SICRIS, E-CRIS, COBISS3, mCOBISS, COBISS+, dCOBISS su zaštićeni znaci u posedu javnog zavoda IZUM.

SADRŽAJ

1	Uvod	1
2	Priprema pre početka očitavanja	1
	Definisanje obima inventara i aktiviranje inventara.....	1
3	Očitavanje, međukontrole i posebni postupci	3
3.1	Direktno očitavanje	4
	Specifičnosti prilikom očitavanja serijskih publikacija.....	7
3.2	Očitavanje s prenosnim čitačem i prenošenje očitanih vrednosti	8
3.3	Međukontrole	11
3.4	Posebni postupci	13
4	Priprema ispisa	15
5	Otpis građe.....	17
6	Završetak inventara.....	18
	Dodatak A: Opis atributa klase "Očitane vrednosti".....	19
	Dodatak B: Specifičnosti kod atributa klase "Odčitane vrednosti" kod serijskih publikacija.....	23
	Dodatak C: Ispisi za online inventar	25
1	Spisak ispisa	25
2	Opis ispisa opšteg tipa	26
3	Opis ispisa za monografske publikacije	26
3.1	F-INVR-A02: Izveštaj o inventaru	26
3.2	F-INVR-A03: Spisak građe u obimu inventara	27
3.3	F-INVR-A04: Spisak slobodne građe u obimu inventara	28
3.4	F-INVR-A05: Inventarski manjak monografskih publikacija	28
3.5	F-INVR-A06: Inventarski višak monografskih publikacija.....	29
3.6	F-INVR-A07: Pozajmljena građa na polici	29
3.7	F-INVR-A08: Pozajmljeno međudeljski.....	30
4	Opis ispisa za serijske publikacije	31
4.1	F-INVR-A09: Izveštaj o inventaru	31
4.2	F-INVR-A10: Spisak građe u obimu inventara	32
4.3	F-INVR-A11: Spisak slobodne građe u obimu inventara	33
4.4	F-INVR-A12: Inventarski manjak serijskih publikacija	34

4.5 F-INVR-A13: Inventarski višak serijskih publikacija	34
4.6 F-INVR-A14: Pozajmljena građa na polici	35
4.7 F-INVR-A15: Pozajmljeno međuodeljenski	36
4.8 F-INVR-A16: Izuzeci kod serijskih publikacija	37
PRILOZI	39
1. Uputstva za instalaciju čitača Datalogic Skorpio u operativnom sistemu Windows 7 i višim	39
2. Uputstva za instalaciju čitača DENSO BHT 1300 u operativnom sistemu Windows 7 i višim	39

SLIKE

Slika 1: Definisane obima inventara	2
Slika 2: Direktno očitavanje	4
Slika 3: Prikaz statusa inventara	12
Slika 4: Pretraživanje očitane vrednosti	15
Slika 5: Atributi klase "Očitane vrednosti"	22

TABELE

Tabela 1: Opis karakteristika atributa klase "Očitane vrednosti"	19
Tabela 2: Punjenje atributa klase "Očitane vrednosti": nivo sveska/godište	23

1 Uvod

U dokumentu je opisan postupak izvođenja inventara s COBISS3 programskom opremom u produkcionom okruženju, odnosno izvođenje tzv. online inventara. Postupak omogućuje izvođenje inventara i onda kada je biblioteka otvorena za korisnike.

Biblioteka može započeti postupak kada ispuni sve uslove koje postavlja Nacionalni COBISS centar (u daljem tekstu NCC).

Izvođenje inventara s COBISS3 programskom opremom uključuje sledeće korake:

- priprema pre početka očitavanja,
- očitavanje, međukontrole i posebni postupci,
- priprema ispisa,
- otpis građe,
- završetak inventara.

2 Priprema pre početka očitavanja

Najmanje jedan mesec pre početka inventara odgovorna osoba za izvođenje inventara u biblioteci šalje na e-adresu NCC centra zahtev za izvođenje inventara i obaveštava da ispunjuje zahtevane uslove. Kada od NCC-a dobije e-poštu, IZUM u produkciono okruženje biblioteke uključi odgovarajući parametar za izvođenje inventara i o tome obaveštava NCC.

Svima, koji će obavljati inventar, lokalni administrator **biblioteke** na portalu *Obrazovanje* dodeljuje privilegiju *HLD – pristup segmentu COBISS3/Fond te pregled i ispis podataka*.

Definisanje obima inventara i aktiviranje inventara

U obim inventara moraju da budu uključene sve jedinice koje želimo da očitamo. Ako vam je prilikom definisanja obima inventara potrebna pomoć, o tome se možete posavetovati s kontakt osobom u NCC centru. Pravilno podešavanje obima inventara je ključno za raspoređivanje jedinica u ispise koje pripremate nakon završenog očitavanja.

1. U segmentu COBISS3/Fond potražimo direktorijum **Inventar** i izaberemo klasu **Podaci o inventaru**. Nakon izbora metode **Klasa / Novi objekt**, otvara se prozor **Podaci o inventaru** u koji unosimo vrednosti kod "Članovi komisije", "Opis obima ..." (opisno) i po potrebi unesemo odgovarajući tekst kod "Napomena".

Upozorenje:

Može biti aktivan samo jedan inventar.

2. Kliknemo dugme **Obim inventara** nakon čega se otvara prozor **Pretraživanje – Polje 996/997** (Slika 1). Unesemo zahtev za pretraživanje za građu koju želimo da očitamo.

Ako želimo da u obim inventara bude uključena sva građa biblioteke, izaberemo dugme **Pretraži sve**.

Preporučujemo da se obim inventara izabrane podlokacije odredi atributom *Sadašnja podlokacija (d/l, e/E)*, jer na taj način uvažavamo preusmerenu građu.

Kada budemo očitavali samo monografske publikacije, izaberemo i ograničenje *MON – Monografske publikacije (001c="m")*, a kod očitavanja samo serijskih publikacija, izaberemo ograničenje *SER – Serijske publikacije (001c="s")*.

Kada definišemo željene attribute u odnosu na obim građe, kliknemo dugme **Pretraži** (Slika 1, marker 2). Kada se prikažu pogoci u odnosu na zahtev za pretraživanje i pri tom bude označen prvi pogodak, kliknemo dugme **Izaberi** (Slika 1, marker 3).

Upozorenje:

Ako za definisanje obima inventara upotrebimo kompleksniji zahtev za pretraživanje, u prozoru **Pretraživanje – Polje 996/997** treba uvažavati pravila za formiranje zahteva za pretraživanje, npr. upotreba operatora OR ili AND, pravilni redosled atributa itd.

Ako su obimom inventara obuhvaćene sve jedinice koje imaju određenu internu oznaku, a takođe jedinice bez određene interne oznake, kod određivanja obima inventara interne oznake ne navodimo.

Slika 1: Definisavanje obima inventara

3. U prozoru **Podaci o inventaru** kliknemo dugme **U redu**. Na radnoj površini se prikazuje objekt **Inventar** sa statusom *u pripremi*.

4. Izvan radnog vremena biblioteke izaberemo metodu **Objekt / Pokreni inventar**. Prikazuje se prozor **Izvođenje postupka** u kojem vidimo kako napreduje priprema podataka. Nakon završenog postupka, prikazuje se prozor **Prikaz statusa inventara** u kojem dobijamo brzu informaciju o tome koliko je građe pozajmljeno i koliko građe još treba očitati. Prozor napuštamo klikom na dugme **U redu**.

S obzirom na definisani obim inventara, za svu građu iz obima kreiraju se očitane vrednosti, takođe za građu kod koje je evidentirana pozajmica. Status građe u pozajmici uočljiv je iz atributa *Status u pozajmici prilikom pripreme podataka* i *Statusi u pozajmici tokom inventara* (v. 0).

Iz obima inventara su izuzeta:

- polja 996/997 bez inventarskog broja,
- jedinice građe sa određenim statusom (q): *deziderat, 1 – naručeno, 9 – otpisano, 10 – reklamirano, 11 – nije primljeno, 12 – rasprodato ili 13 – poslato u razmenu* i
- integrativni izvori sa oznakom *i –u osnovno jedinicu integrisan dodatak, dopuna, deo itd.; ne ispisuje se u COBISS+ u elementu \I kod polja 996/997g.*

3 Očitavanje, međukontrole i posebni postupci

Očitavanje građe možemo da obavimo ručnim čitačem šipkastog koda (v. pogl. 3.1) ili prenosnim terminalom s čitačem šipkastog koda (v. pogl. 3.2).

Savet:

Izvođenje inventara serijskih publikacija smisaono je samo, ako su nalepnicama, odnosno RFID čipovima opremljene pojedinačne sveske. To je u prvom redu važno za indikator poveza 0 – nepovezane sveske i 1 – delimično povezane sveske.

Pre početka očitavanja, smisaono je proveriti sve čitače koji će biti upotrebljeni. Kod serijskih publikacija je naročito važno da se posebni znaci u očitanim vrednostima svezaka pravilno očitaju, npr. 123456789,1/2

Upozorenje:

Ako na određenom inventaru istovremeno izvodimo direktno očitavanje i očitavanje s prenosnim čitačima, datoteke sa očitanim vrednostima s prenosnih čitača prenosimo onda kada ne izvodimo direktno očitavanje. Tokom direktnog očitavanja, odnosno prenosa datoteka sa očitanim vrednostima u inventar, takođe ne izvodimo postupak prenosa očitanih vrednosti iz inventara na inventar, takođe ni postupak dodavanja novih inventarisanih polja 996.

3.1 Direktno očitavanje

Popisivanje građe direktnim očitavanjem možemo da izvedemo čitačem za pozajmicu, pri čemu se očitane vrednosti beleže neposredno u okruženje za inventar. Uslov za upotrebu ove metode je stalna povezanost računara sa internetom.

Ako na raspolaganju imate bežični čitač za pozajmicu, svakako možete da ga upotrebite.

Postupak očitavanja:

1. Prenosni računar položimo na pokretna kolica s kojima ćemo moći da se prolazimo između polica, tako da imamo pregled nad prenosom očitanih vrednosti tokom očitavanja. Računar povežemo s ručnim čitačem šipkastog koda; na prenosnom računaru podesimo odgovarajuću jačinu zvuka, jer je postupak podržan i zvučnim signalima.
2. Koristimo metodu **Podaci o inventaru / Učitaj poslednji inventar** i na radnu površinu učitamo aktivni inventar.
3. Izaberemo metodu **Objekt / Direktno očitaj i zapiši očitane vrednosti**.

Otvara se prozor **Direktno očitavanje**.

Slika 2: Direktno očitavanje

4. Pre nego što počnemo da očitavamo građu, podesimo filter očitanih vrednosti. (Slika 2)
5. Kada se ispred ili iza očitanih inventarskih brojeva nalaze suvišni znaci, pomoću dopunjenog filtera možemo da ih izbrisemo. Te znake upisujemo u polje za unos kod "Suvišni znaci ISPRED očitanih vrednosti" ili "Suvišni znaci IZA očitanih vrednosti". Ako upišemo različite znake ili različite nizove znakova, između njih mora da bude razmak.

6. S obzirom na parametre pojedine biblioteke, već su upisane podrazumevane vrednosti kod "Dogovorena dužina inventarskog broja", "Dogovorena dužina broja za pozajmicu" i "Maksimalna dozvoljena dužina inventarskog broja".

Ako je u inicijalizacionoj datoteci biblioteke postavljena vrednost 1 kod "Dogovorena dužina broja za pozajmicu", prilikom određivanja broja za pozajmicu programski se ne dodaju prethodne nule. Kod "Dogovorena dužina inventarskog broja" je određena dužina inventarskog broja kod programskog određivanja inventarskog broja, a kod "Maksimalna dozvoljena dužina inventarskog broja" je maksimalna dužina inventarskog broja prilikom ručnog unosa.

Podatke za filtriranje možemo da dopunimo navođenjem vrednosti dužine inventarskog broja i broja za pozajmicu, koja se nalazi u prenetim očitanim vrednostima filtrirane datoteke i koja se razlikuje od podrazumevane vrednosti. Te dužine s razmakom upisujemo kod "Izuzeci u dužini inventarskog broja" i "Izuzeci u dužini broja za pozajmicu".

7. Ako tokom očitavanja želimo izdvojimo građu za koju ne želimo da se uvrsti u očitane vrednosti, označimo "Uvažavaj status (q)", "Uvažavaj obim inventara", "Uključi/uvaži uređivanje" ili "Uvažavaj pozajmljeno".

- Ako označimo "Uvažavaj status (q)", u očitane vrednosti se neće evidentirati građa sa statusom (q) *deziderat, 1 – naručeno, 9 – otpisano, 10 – reklamirano, 11 – nije primljeno, 12 – rasprodato ili 13 – poslato u razmenu.*
- Ako označimo "Uvažavaj obim inventara", u očitane vrednosti se neće uvrstiti očitana građa koja ne spada u obim inventara.
- Ako označimo "Uključi/uvaži uređivanje", u očitane vrednosti se neće uvrstiti očitana građa koja ne odgovara podešavanjima u prozoru **Uređivanje s obzirom na postavku građe**, i to:
  - u podacima o fondu očitane građe, podlokacija (d\l) je drugačija nego kod "Uređuje po podl.",
  - u podacima o fondu očitane građe, indikator postavke je drugačiji nego kod "Uređuje po ind. postavke (2)",
  - u podacima o fondu očitane građe, format (d\f) je drugačiji nego kod "Uređuje po el. df",
  - u podacima o fondu očitane građe, UDK slobodnog pristupa (d\u) je drugačiji nego kod "Uređuje po el. du",
  - u podacima o fondu očitane građe interna oznaka (d|i) je drugačija nego kod "Uređuje po el. di".

Primer:

Ako očitavamo građu koja nosi UDK slobodnog pristupa u signaturi (d\u) 82 i pri tom želimo da izdvojimo građu koja, u podacima fondu, u elementu d\u nema unetu tu vrednost, označimo "Uključi/uvaži uređivanje" i kod "Uređuje po el. du" iz šifrnika izaberemo vrednost 82 – *Beletristika za odrasle*. Kada očitamo građu kod koje u elementu d\u ne postoji vrednost 82 – *Beletristika za odrasle*, program će nas na to upozoriti, te ćemo tako moći da pogrešno uloženu građu sklonimo s police i da je stavimo na odgovarajuće mesto u biblioteci.

- Ako označimo "Uvažavaj pozajmljeno", u očitanoj građi se ne svrstava građa za koju je kreirana očitana vrednost s trenutnim statusom u inventaru *pozajmljeno* i koja je na početku inventara u pozajmici imala određen status *c – pozajmljeno van biblioteke, s – pozajmljeno za čitaonicu, m – pozajmljeno posredstvom MP, b – zadržano, l – izgubljeno, k – u cirkulaciji* ili *w – čeka na polici (rezervacija)*.
8. Ispred očitane vrednosti inventarskog broja, programski može da se doda prefiks koji upisujemo u polje kod "Prefiks za novi inventarski broj". Prefiks će biti dodat inventarskom broju čija će dužina zajedno s prefiksom odgovarati dogovorenoj dužini inventarskog broja.
  9. Kada kliknemo dugme **Počni popis/promeni filter**, možemo početi da očitavamo građu.
    - 9.1. Ako očitana vrednost odgovara podešenom filteru, nakon potvrdnog zvuka, u oba prozora se ispisuje očitani inventarski broj ili očitani broj za pozajmicu, što se adekvatno evidentira u očitanim vrednostima aktivnog inventara.
    - 9.2. Ako očitani inventarski broj ili očitani broj za pozajmicu odstupaju od podešenog filtera, nakon zvučnog upozorenja, u gornjem prozoru se ispisuje poruka da podešen filter nije adekvatan, a takođe uzrok neadekvatnosti. Klikom na dugme **Počni popis/promeni filter** menjamo podešavanja filtera očitanih vrednosti, a nakon klika na dugme **Počni popis/promeni filter** nastavljamo sa očitavanjem građe.
    - 9.3. Ako očitamo građu za koju smo označili "Uvažavaj status (q)", "Uvažavaj obim inventara", "Uključi/uvaži uređivanje" ili "Uvažavaj pozajmljeno", jer bismo želeli da je izdvojimo, nakon zvučnog obaveštenja, u donjem prozoru se ispisuje upozorenje. Boja ispisa zavisi od onoga što smo označili. Upozorenje se ispisuje:
      - crvenom bojom, ako smo označili "Uvažavaj status (q)" ili "Uvažavaj obim inventara",
      - plavom bojom, ako smo označili "Uključi/uvaži uređivanje" ili
      - narandžastom bojom, ako smo označili "Uvažavaj pozajmljeno".Možemo da označimo više opcija, a ispisuje se samo jedno upozorenje. Očitana vrednost se neće evidentirati u očitane vrednosti aktivnog inventara.
    - 9.4. Ako očitamo slobodnu bibliotečku građu, koja je već zabeležena kao očitana, u očitanim vrednostima aktivnog inventara na to nas upozorava zvučno obaveštenje, a u donjem delu prozora ispisuje se upozorenje u sivoj boji. Očitana vrednost se ne evidentira u očitane vrednosti aktivnog inventara.

10. Kod direktnog očitavanja savetujemo da, nakon svakog završenog očitavanja određenog dela građe, npr. UDK, proverite da li je broj očitavanja adekvatan. To činimo na način opisan u pogl. 3.3, tačka 1.

Specifičnosti prilikom očitavanja serijskih publikacija

Ako očitana vrednost odgovara podešenom filteru, kod serijskih publikacija kod kojih na nalepnici za građu ne postoji podatak o numerisanju na nivou sveske omogućen je izbor numerisanja očitane publikacije tokom izvođenja popisa. Tako će se adekvatno ažurirati očitana vrednost za pojedinačnu svesku i očitana vrednost na nivou godišta, a očitani inventarski broj neće biti uključen u ispis izuzetaka. Pored toga, omogućeno je da tokom popisivanja sa police uklonimo očitane publikacije kod koje numerisanje očitane vrednosti nije usklađeno sa numerisanjem u podacima o fondu ili publikacija ne čini deo bibliotečkog fonda, jer će očitana vrednost u suprotnom slučaju biti obuhvaćena u ispisu *Inventarski višak*.

Ako numerisanje očitane vrednosti nije usklađeno sa numerisanjem u podacima o fondu ili publikacija ne čini deo bibliotečkog fonda, zvučni signal će nas na to upozoriti.

Ako na nalepnici nema podatka o numerisanju sveske, a unos u 997m je u skladu sa formatom COMARC/H, pored zvučnog obaveštenja u donjem prozoru ispisuje se upozorenje da sveska nije očitana; otvara se prozor sa skupom svezaka koje se nalaze u podacima o fondu u 997m očitane građe. Izbor sveske potvrđujemo klikom na dugme **U redu**. Upozorenje da numerisanje (sveska) nije očitano obojiće se zelenom bojom, a očitanoj vrednosti se dodaje izabrana sveska i prenosi se u očitane vrednosti. Očitana vrednost neće biti obuhvaćena u ispisu izuzetaka. Ako kliknemo na dugme **Otkazi** (svesku ne izaberemo), očitana građa neće se preneti u očitane vrednosti, već će se programski dodati u upozorenje u donjem delu prozora. To ne preporučujemo jer se očitana serijska publikacija neće preneti u očitane vrednosti. Kod serijskih publikacija sa indikatorom poveza 2 – *povezane sveske*, izbor sveske se ne nudi jer se kao očitana uvažava vrednost u obliku: inventarski broj, inventarski broj sa zarezom i inventarski broj sa navođenjem svezaka iz 997m.

Kada na nalepnici ne postoji podatak o numerisanju sveske i kada numerisanje ne postoji niti u 997m (997m= prazno), prozor sa skupom svezaka se ne otvara, a očitana građa prenosi se u očitane vrednosti i neće biti obuhvaćena u ispisima inventarskog viška, manjka ili izuzetaka.

Tamo gde se na nalepnici nalazi numerisanje kojeg nema u 997m očitane građe, a pritom kontrola za uvažavanje statusa (q) ili obim inventara nisu uključeni, zvučni signal će nas upozoriti na to. U donjem prozoru crvenom bojom ispisuje se upozorenje da treba proveriti numerisanje (m), a otvara se i prozor sa pitanjem da li očitane građu želimo da prenesemo u očitane vrednosti.

- Ako kliknemo **Da**, upozorenje u donjem delu prozora obojiće se zeleno, a očitana vrednost se dodaje. Građa koju smo očitali preneće se u očitane vrednosti i ispisaće se u ispisu *Inventarski višak*. Takvu građu uklanjamo sa police, jer treba urediti 997m i odštampati odgovarajuću nalepnicu.
- Možemo izabrati i **Ne**. Upozorenju u donjem prozoru programski se dodaje očitana vrednost. Građa koju smo očitali neće se dodati u očitane vrednosti i zato neće biti obuhvaćena ni u jednom inventarskom ispisu. Takvu građu uklanjamo sa police i ako očitana vrednost čini deo bibliotečkog fonda, treba urediti 997m i odštampati odgovarajuću

nalepnicu. Ako takvu građu svejedno želimo da zavedemo na ispisu *Inventarski višak*, tu opciju vam ne preporučujemo.

Kada je kontrola za status (q), odnosno obim inventara uključena, zvučni signal nas upozorava na to, a ispisaće se i upozorenje da je građa van obima inventara, odnosno da ima određeni status *deziderat*, 1 – naručeno, 9 – otpisano, 10 – reklamirano, 11 – nije primljeno, 12 – rasprodato ili 13 – poslato u razmenu. Vrednost se ne prenosi u očitane vrednosti.

Ako se u 997m očitane građe nalazi pogrešan unos svezaka s obzirom na indikator numerisanja, zvučni signal nas na to upozorava bez obzira na to da li očitana vrednost sadrži podatak o numerisanju ili ne. U donjem prozoru crvenom bojom ispisuje se upozorenje da je reč o grupi izuzetaka 2 i da treba pripremiti ispis *Izuzeci kod serijskih publikacija* i pratiti uputstva na ispisu. Takvu građu uklanjamo sa police, jer treba urediti 997m i odštampati odgovarajuće nalepnice.

Kada očitamo građu koja nije zavedena u bibliotečkom fondu, zvučni signal nas na to upozorava. U donjem prozoru crvenom bojom ispisuje se upozorenje da smo očitali građu bez evidentiranog stanja u bibliotečkom fondu, a potom se otvara prozor sa pitanjem da li vrednost želimo da prenesemo u očitane vrednosti.

- Ako kliknemo **Da**, upozorenje u donjem prozoru obojiće se zelenom bojom, a očitana vrednost se dodaje. Očitana građa će se upisati u očitane vrednosti i ispisaće se u ispisu *Inventarski višak* u tabeli "Fond bez evidencionog stanja". Takvu građu uklanjamo sa police, a ako očitana vrednost čini deo bibliotečkog fonda, treba urediti 997m i odštampati odgovarajuću nalepnicu.
- Ako smo očitali građu koja ne čini deo bibliotečkog fonda, kliknemo **Ne**. Upozorenju u donjem prozoru očitana vrednost dodaje se programski. Očitana građa se neće dodati u očitane vrednosti i zato neće biti obuhvaćena ni u jednom inventarskom ispisu. Takvu građu uklanjamo sa police.

Kada želimo da nas upozorenje i zvučni signal upozore da je pojedinačna sveska evidentirana u pozajmici, kontrola "Uvažavaj pozajmljeno" mora da bude uključena. Program nas upozorava na sledeće statuse: *c – pozajmljeno van biblioteke*, *s – pozajmljeno u čitaonicu*, *m – pozajmljeno posredstvom MP*, *b – zadržano*, *l – izgubljeno*, *k – u cirkulaciji* ili *w – čeka na polici (rezervacija)*. U suprotnom slučaju, vrednost se zapisuje u očitane vrednosti i građa je prikazana na ispisu *Pozajmljena građa na polici*.

3.2 Očitavanje s prenosnim čitačem i prenošenje očitanih vrednosti

Prilikom popisivanja građe pomoću prenosnog terminala s čitačem šipkastog koda, očitane vrednosti najpre prenesemo s čitača na lokalni računar, a zatim s lokalnog računara na server.

Na računaru, na koji prenosimo očitane vrednosti za potrebe izvođenja inventara, na C disku mora da bude kreiran direktorijum **Inventar**, a u njemu poddirektorijum **CHECK_DATA**, na koji ćemo lokalno pohranjivati datoteke sa očitanim vrednostima.

Upozorenje:

Datoteka za prenos očitanih inventarskih brojeva je u .txt formatu. Svaki inventarski broj u datoteci mora da bude u svom redu, bez dodatnih znakova ili razmaka. Nakon poslednjeg upisanog inventarskog broja ne sme da bude prazan red.

1. Očitavanje i prenošenje očitanih vrednosti iz čitača Datalogic Skorpion ili čitača DENSO BHT 1300

Ako izvodimo inventar s čitačem Datalogic Skorpion ili čitačem DENSO, na lokalnom računaru, s obzirom na operativni sistem, moramo da instaliramo odgovarajući program za pravilno funkcionisanje čitača. Uputstva su data prilogu, a dostupna su i preko web strane NCC-a pod *Preporučena oprema*.

Očitane vrednosti najpre prenesemo s čitača na lokalni računar.

- 1.1. Komunikacija između čitača i okruženja za inventar je uspostavljena onda kada je čitač priključen na izvor napajanja i položen na stalak.
- 1.2. Ako na čitaču program Inventar još nije pokrenut, aktiviramo ga tako što dvaput kliknemo ikonu **OBUHVAT COBISS PODATAKA**.
- 1.3. Pre početka očitavanja, na ekranu čitača se prikazuju podaci o pohranjivanju datoteka. Podatke ne menjamo, jer je reč o programskim parametrima, te ih stoga samo potvrdimo klikom na dugme **Počni popis**.
- 1.4. Otvara se prozor za očitavanje. Inventarski broj očitamo tako što pritisnemo tipku **SCAN**. Nakon očitavanja, inventarski broj se ispisuje na ekranu čitača na kojem proveravamo pravilnost i broj očitanih inventarskih brojeva.
  - Zbog velikog utroška baterije, ekran čitača se automatski isključuje, ako ga neko vreme ne koristimo. Ponovo ga aktiviramo tipkom **SCAN**.
- 1.5. Po završenom očitavanju kliknemo dugme **Završi**, nakon čega se datoteka sa očitanim vrednostima pohranjuje u čitač. U cilju bezbednosti, preporučujemo češći prenos datoteka iz čitača u lokalni računar.
- 1.6. Čitač s datotekom očitanih vrednosti položimo na stalak koji je povezan s lokalnim računarem (USB priključak) i izvorom napajanja.
- 1.7. Kada čitač položimo na stalak, aktivira se program Microsoft Windows Mobile Device Center (sistem Windows 7 ili više verzije). Otvara se prozor **Microsoft ActiveSync** ili prozor **Windows Mobile Device Center** sa ispisanim statusom povezanosti i sinhronizacije između čitača i lokalnog računara: *Connected, Synchronized*.
- 1.8. Nakon uspostavljanja komunikacije, datoteku sa očitanim vrednostima prenesemo iz čitača u direktorijum na lokalnom računaru. Dodamo direktorijum *C:/inventura/check_data*, ako na lokalnom računaru još ne postoji.

Datoteku, koja se nalazi u direktorijumu *Windows/Programs/Inventura/Data*, iz čitača prenesemo (izrežemo i zalepimo) u lokalni računar, u direktorijum *C:/inventura/check_data*. Ako preneti datoteka nije u *txt* formatu, preimenujemo je i ekstenziju *log* zamenimo ekstenzijom *txt*.

Upozorenje:

Zbog velikog broja različitih kontrola i bolje preglednosti smisaono je da se datoteke sa očitanim vrednostima adekvatno imenuju, npr. UDK82, pioniri, slikovnice ... Pri tom, svakako, uvažavamo opšte poznata pravila za imenovanje datoteka. Svaka datoteka sa očitanim vrednostima treba da ima posebno ime.

Budući da kod čitača Datalogic Skorpio i DENSO ručni unos inventarskog broja nije moguć, broj, koji ne možemo da očitamo čitačem, ručno moramo da upišemo u datoteku formata *txt*. U datoteci, svaki inventarski broj mora da bude svom redu, bez dodatnih znakova ili razmaka. Nakon inventarskog broja, koji je poslednji upisan, ne sme da bude prazan red. Datoteku pohranimo u lokalni računar za izvođenje inventara (najbolje u direktorijum *C:/inventura/check_data*). Zatim izvedemo postupak prenosa koji je opisan pod, 2. tačkom. Prenos ručno upisanih inventarskih brojeva možemo da izvedemo bez obzira na to da li je čitač priključen na lokalni računar.

2. Zapisivanje očitanih vrednosti

Očitane vrednosti prenosimo s lokalnog računara na server.

Upozorenje:

*Pre upisivanja očitanih vrednosti, svi izvođači inventara moraju da zatvore prozor **Direktno očitavanje** i da nastave s direktnim očitavanjem onda kada je prenos završen.*

- 2.1. Metodom **Podaci o inventaru / Učitaj poslednji inventar**, na radnu površinu učitavamo aktivni inventar.
- 2.2. Izaberemo metodu **Objekt / Zapiši očitane vrednosti iz datoteke**.
- 2.3. Otvara se prozor **Izaberi datoteku** u kojem potvrdimo datoteku koja se programski prenosi u polje kod "Naziv datoteke". Klikom na dugme **Otvori** aktiviramo prenos očitanih vrednosti na server.
- 2.4. Prikazuje se prozor **Izvođenje postupka** u kojem se vidi tok prenosa očitanih vrednosti na server.
- 2.5. Nakon završenog prenosa očitanih vrednosti, otvara se prozor **Prikaz statusa inventara**, u kojem možemo da vidimo tok prenosa, odnosno koliko građe treba da se očita. Postupak zaključujemo klikom na dugme **U redu**. Iz direktorijuma *C:/inventura/check_data* očitane vrednosti se **programski** prenose u direktorijum *C:/inventura/history*.

3.3 Međukontrole

1. Prikaz statusa inventara

- 1.1 U klasi **Podaci o inventaru** potražimo i izaberemo inventar za koji želimo da proverimo koliko je građe neočitano, pozajmljeno, očitano itd.
- 1.2 Izaberemo metodu **Objekt / Prikaži status inventara**.

Otvora se prozor **Prikaz statusa inventara**: u prozoru se nalaze dve tabele, jedna za monografske i druga za serijske publikacije, koje sadrže sledeće stupce:

- **Podlokacija (d\l)**: Navedene su podlokacije iz obima inventara, odnosno podlokacije građe koja je preusmerena ili međubibliotečki pozajmljena u obim inventara.
- **Interna oznaka (d\i)**: Navedene su interne oznake unutar pojedine podlokacije.
- **Neočitano**: Prikazan je broj jedinica kod kojih atribut *Trenutni status u inventaru* ima vrednost *neočitano*.
- **Pozajmljeno**: Prikazan je broj jedinica kod kojih atribut *Trenutni status u inventaru* ima vrednost *pozajmljeno*.
- **Očitano**: Prikazan je broj jedinica kod kojih vrednost atributa *Trenutni status u inventaru* ima vrednost *očitano*.
- **Pozajmljeno i očitano**: Prikazan je broj jedinica kod kojih atribut *Trenutni status u inventaru* ima vrednost *pozajmljeno i očitano*.
- **Višak**: Prikazan je broj jedinica kod kojih atribut *Trenutni status u inventaru* ima vrednost *višak*.
- **Ukupno**: Prikazan je ukupan broj jedinica iz obima inventara za određenu internu oznaku, odnosno podlokaciju.

Prikaz statusa inventara ×

Monografske publikacije:

Podlokacija (dli)	Interna oznaka (dli)	neočitano	pozajmljeno	očitano	pozajmljeno i očitano	višak	Skupaj
K	CROM	219	18	0	0	0	237
K	D350	1	0	0	0	0	1
K	DAR	180	7	0	0	0	187
K	ELAG	14	3	0	0	0	17
K	IZUM	148	3	0	0	0	151
K	PRIR	2	0	0	0	0	2
K	REF	141	72	0	0	0	213
K	USB	1	1	0	0	0	2
K		2852	634	0	0	0	3486
K	Zajedno:	3558	738	0	0	0	4296
Zajedno:	Zajedno:	3558	738	0	0	0	4296

Serijske publikacije:

Podlokacija (dli)	Interna oznaka (dli)	neočitano	pozajmljeno	očitano	pozajmljeno i očitano	višak	Skupaj
K	CROM	159	10	0	0	0	169
K	DAR	3	0	0	0	0	3
K	DP	1765	344	0	0	0	2109
K	IZUM	97	0	0	0	0	97
K	PRIR	5	0	0	0	0	5
K	REF	22	1	0	0	0	23
K	TP	8646	36	0	0	0	8682
K		587	34	0	0	0	621
K	Zajedno:	11284	425	0	0	0	11709
Zajedno:	Zajedno:	11284	425	0	0	0	11709

Slika 3: Prikaz statusa inventara

Savet:

Ova funkcionalnost se može veoma dobro upotrebiti za praćenje napredovanja procesa očitavanja građe tokom aktivnog inventara.

2. Prikaz datoteka sa očitanim vrednostima na serveru

U slučaju da očitane inventarske brojeve iz *txt* datoteka prenosimo u COBISS3, u svakom trenutku možemo da proverimo koje smo datoteke preneli na server. To činimo na sledeći način:

- 2.1 Metodom **Podaci o inventaru / Učitaj poslednji inventar**, na radnu površinu učitamo aktivni inventar.
- 2.2 Izaberemo metodu **Objekt / Pokaži datoteke sa očitanim vrednostima na serveru**.
- 2.3 Otvara se prozor **Datoteke sa očitanim vrednostima** u kojem se nalazi spisak datoteka sa očitanim vrednostima koje su u okviru izabranog inventara prenete na server. **Ako na serveru ne postoje datoteke, dobićemo odgovarajuću poruku.**
- 2.4 Prozor napuštamo klikom na dugme **U redu**.

Upozorenje:

Datoteka sa očitanim vrednostima direktnog očitavanja pohranjuje se na server tek nakon završetka inventara (v. pogl. 6).

3.4 Posebni postupci

1. Prenos očitanih vrednosti iz jednog u drugi inventar

Tokom očitavanja građe, u praksi možemo da konstatujemo da smo odredili pogrešan obim inventara. U tom slučaju, postojeći inventar zaključimo (v. pogl. 6) i pripremimo novi inventar (v. pogl. 1).

Upozorenje:

*Pre izvođenja prenosa očitanih vrednosti iz jednog u drugi inventar, svi izvođači inventara moraju da zatvore prozor **Direktno očitavanje** i prenošenje očitanih vrednosti iz datoteke nije dozvoljeno.*

Ako se u zaključenom inventaru nalaze datoteke sa očitanim vrednostima koje odgovaraju novom obimu inventara, činimo sledeće:

- 1.1 Metodom **Podaci o inventaru / Učitaj poslednji inventar**, na radnu površinu učitavamo aktivni inventar.
- 1.2 Izaberemo metodu **Objekt / Izaberi inventar za prenos očitanih vrednosti**.
- 1.3 Otvara se prozor **Podaci o inventaru**.
- 1.4 Označimo inventar iz kojeg želimo da prenesemo datoteke sa očitanim vrednostima i izbor potvrdimo dugmetom **U redu**.
- 1.5 Otvara se prozor **Izaberi datoteku**.
- 1.6 U prozoru *Neizabrano* označimo datoteke sa očitanim vrednostima koje želimo da prenesemo u aktivni inventar i zatim kliknemo dugme **Dodaj**. Izabrane datoteke se pomaknu u prozor *Izabrano*. Ako smo zabunom u prozor *Izabrano* dodali datoteku koju ne želimo da prenesemo, označimo je i kliknemo dugme **Ukloni**. Kada u prozoru *Izabrano* imamo datoteke koje želimo da prenesemo u aktivni inventar, kliknemo dugme **U redu**.

Tako smo u aktivni inventar preneli izabrane očitane inventarske brojeve i za tu građu nije potrebno ponovno očitavanje.

2. Dodavanje inventarisane građe

Ako tokom očitavanja inventarišemo novu građu, koja spada u definisan obim inventara, činimo sledeće:

- 2.1 Metodom **Podaci o inventaru / Učitaj poslednji inventar**, na radnu površinu učitavamo aktivni inventar.
- 2.2 Izaberemo metodu **Objekt / Dodaj inventarisanu građu**.

U očitane vrednosti se dodaje građa za koju je polje 996 uneto nakon početka aktivnog inventara (atribut *Početak inventara*), koja spada u obim inventara i za koju nije određen status koji je već u osnovi izuzet iz obima inventara, tako da za tu građu još ne postoji

očitana vrednost. Građa se označi kao očitana i nije potrebno da se ponovo očitava. U atribut *Naziv datoteke* upisuje se *direktno očitavanje_<datum>*. Metodu možemo da koristimo više puta u vremenu kada je inventar aktivan.

Upozorenje:

Metoda je ograničena na dodatu inventarisanu građu monografskih publikacija.

U vreme izvođenja očitavanja nema smisla inventarisati građu koja je predviđena za obim inventara. Takođe nema smisla menjati postojeća polja 996/997 (npr. status, podlokacija, preusmerenje ...) u obimu inventara, jer te promene ne bi bile uvažene.

Metodu ne izvodimo, ako neko od korisnika na inventaru izvodi direktno očitavanje ili prenosi datoteke sa očitanim vrednostima.

3. Provera statusa u pozajmici za vreme aktivnog inventara

Sa aspekta kvaliteta i brzine izvođenja očitavanja građe, još uvek se preporučuje da biblioteka tokom očitavanja bude zatvorena za korisnike. Budući da to nije uvek izvodljivo, programska oprema omogućuje izvođenje inventara i u biblioteci koja je otvorena za korisnike. U tom slučaju je kod pojedinih očitanih vrednosti važan atribut *Statusi u pozajmici tokom inventara* (v. 0), gde se od izvođenja metode **Objekt / Pokreni inventar** do izvođenja metode **Objekt / Zaključni inventar** beleže sledeći statusi pozajmice: *c – pozajmljeno van biblioteke, s – pozajmljeno za čitaonicu, m – pozajmljeno posredstvom MP, b – zadržano, l – izgubljeno, d – pozajmljeno međuodjeljski, u – rezervisano u čitaonicu, w – čeka na polici (rezervacija), k – u cirkulaciji i f – slobodno.*

Očitanu vrednost prenosimo na radnu površinu u klasi **Očitane vrednosti** metodom **Klasa / Pretraži**. Kao što pokazuje donja slika, obavezno pretražujemo po atributima *Broj inventara* i *Inventarski broj (f)*.

Pretraživanje - Očitane vrednosti

Sortiranje: Opadajuće

1.

Broj inventara 1 AND

Inventarski broj (f) 120000004 AND

2. Pretraži

Podlokacija (dli) AND Pretraži sve

Interna oznaka (dli) AND Novo pretraživanje

Status u pozajmici prilikom pri... AND Poslednje pretraživanje

Trenutni status u inventaru AND Pohrani upit

Statusi u pozajmici tokom inve... AND

Naziv datoteke AND

Prelom reda Prikaz rezultata pretraživanja: Podrazumevani prikaz Upiti:

3. Izaberi

Broj pogodaka: 1

T. br.	Broj inventara	Inventarski broj (f)	Sadržaj u potpolju 997m	Sveska/ke	Ind
1	1	120000004	Sadržaj u potpolju 997m	Sveska/ke	Ne

Kraj

Pokaži

Sledećih 10

Sledećih 200

Zatvori

Slika 4: Pretraživanje očitane vrednosti

4. Brisanje podataka o inventaru

Ako smo greškom kreirali objekt inventar, ili ako određeni inventar više nije potreban, možemo da ga izbrišemo. To činimo po sledećem postupku:

- 4.1 U klasi **Podaci o inventaru** potražimo i izaberemo inventar koji želimo da izbrišemo.
- 4.2 Izaberemo metodu **Objekt / Izbriši podatke o inventaru**.
- 4.3 Program nas još jednom pita da li stvarno želimo da izbrišemo podatke o inventaru, a ako to želimo, izaberemo dugme **Da**, a u suprotnom izaberemo dugme **Ne**.

Postupak se ne može otkazati. Možemo da izbrišemo samo podatke o inventaru, ako inventar ima status u pripremi ili zaključeno. Podaci o aktivnom inventaru ne mogu se izbrisati.

Upozorenje:

Kada izbrišemo podatke o određenom inventaru, gubimo sve podatke, uključujući i mogućnost pripreme ispisa. Zato, nikada ne brišemo inventare za koje su nam još potrebni ispisi ili koje nismo pohranili lokalno.

4 Priprema ispisa

Kada smo, direktnim očitavanjem, očitali svu građu, odnosno preneli sve datoteke sa očitanim vrednostima, sledi postupak pripreme ispisa.

1. U klasi **Podaci o inventaru** potražimo i izaberemo objekt, odnosno inventar za koji želimo da pripremimo ispile.
2. Izaberemo metodu **Objekt / Pripremi ispise**.
3. Otvara se prozor **Priprema ispisa**.
4. Označimo ispise koje želimo da pripremimo (istovremeno možemo da pripremimo jedan ili više ispisa) i kliknemo dugme **U redu**.

Kada je ispis pripremljen, otvara se prozor **Pregled i slanje ispisa**. Imamo mogućnost da ispis pregledamo (u prozoru za pregled), da ga ispišemo (slanje na destinaciju) ili pohranimo. Za izlazak iz prozora **Pregled i slanje ispisa** bez slanja na destinacije, kliknemo dugme **Zatvori**.

Pohranjivanje pripremljenog ispisa je obezbeđeno samo na IZUM-ovom serveru. Put do ispisa: segment COBISS3/Ispisi, metoda **Ispisivanje / Pretraži pripremljene ispise**, direktorijum \rpt\Sistemski\IZUM\Inventura. Ispis pohranimo tako što u prozoru **Pregled i slanje ispisa** kliknemo dugme **Pohrani**. Otvara se prozor **Određivanje naziva datoteke** u kojem se programski već formira naziv ispisa. Klikom na dugme **U redu** otvara se prozor **Poruka** gde se ispisuje naziv direktorijuma u kojem je ispis pohranjen.

Ispis *Inventarski manjak u formatu datoteke* pripremamo tako što označimo objekt **Inventar**, koji je učitao na radnu površinu, a zatim željeni ispis izaberemo nakon klika na desno dugme miša. Preporučujemo da biblioteka u svakom slučaju pripremi ispis *Inventarski manjak u formatu datoteke*, čak i onda kada nakon toga ne namerava da izvede automatski otpis građe. Kada aktiviramo pripremu ispisa, program nas pita gde želimo da pohranimo ispis, odnosno datoteku. Pohranjujemo je na lokalnom računaru (na desktop ili u direktorijum **Inventar**).

Za svaki inventar možemo da pripremimo i ispišemo sledeće ispise:

Opšte:

- F-INVR-A01: Podaci o inventaru

Monografske publikacije:

- F-INVR-A02: Izveštaj o inventaru
- F-INVR-A03: Spisak građe u obimu inventara,
- F-INVR-A04: Spisak slobodne građe u obimu inventara,
- F-INVR-A05: Inventarski manjak monografskih publikacija,
- F-INVR-A06: Inventarski višak monografskih publikacija,
- F-INVR-A07: Pozajmljena građa na polici,
- F-INVR-A08: Pozajmljeno međuodjeljski.

Serijske publikacije:

- F-INVR-A09: Izveštaj o inventaru,
- F-INVR-A10: Spisak građe u obimu inventara,
- F-INVR-A11: Spisak slobodne građe u obimu inventara,
- F-INVR-A12: Inventarski manjak serijskih publikacija,
- F-INVR-A13: Inventarski višak serijskih publikacija,
- F-INVR-A14: Pozajmljena građa na polici,

- F-INVR-A15: Pozajmljeno međuodjeljski,
- F-INVR-A16: Izuzeci kod serijskih publikacija

Ispisi

- *F-INVR-A05: Inventarski manjak monografskih publikacija,*
- *F-INVR-A06: Inventarski višak monografskih publikacija,*
- *F-INVR-A012: Inventarski manjak serijskih publikacija,*
- *F-INVR-A13: Inventarski višak serijskih publikacija i*
- *F-INVR-A16: Izuzeci kod serijskih publikacija*

sadrže ispis koji je namenjen pohranjivanju u PDF formatu i ispis koji je namenjen eksportu podataka u program Excel za dalju obradu podataka.

Kada je ispis pripremljen, označimo ispis za dalju obradu i pohranimo ga u prozoru **Pregled i slanje ispisa** u proizvoljni direktorijum, i to klikom na dugme **Pohrani kao**. U programu Excel otvorimo datoteku s pohranjenim ispisom. Kod eksporta podataka kliknemo dugme za izbor "Delimited", iz spiska izaberemo vrednost 65001 : *Unicode (UTF-8)*, a podatke odvojimo znakom "|" koji upisujemo kod "Other".

Ispise

- *F-INVR-A08: Pozajmljeno međuodjeljski (monografske publikacije) i*
- *F-INVR-A15: Pozajmljeno međuodjeljski (serijske publikacije)*

možemo da pohranimo za dalju obradu i tako što u prozoru **Pregled i slanje ispisa** izaberemo dugme **Pohrani kao** i u prozoru **Pohranjivanje ispisa** izaberemo **Vrsta datoteke Excel Files[UTF-8] (.xls)**.

5 Otpis građe

Nakon inventara, biblioteka može da otpiše građu. Postupak otpisa građe treba izvesti van radnog vremena biblioteke.

Osnova za otpis građe je datoteka sa spiskom inventarskih brojeva i pripadajućih COBISS.SI-ID-ova; datoteku pripremamo u okviru postupka pripreme ispisa (v. pogl. 4).

Datoteka, u kojoj je svaki inventarski broj upisan u svom redu, u obliku *status/COBISS.XX-ID#inventarski_broj* (npr. *S8/135638#000023458*, *S8 – status izgubljeno*), mora da bude pohranjena u lokalnom računaru na kojem će se odvijati sledeći postupak otpisa:

1. Prijavimo se u lokalnu bazu biblioteke u kojoj ćemo izvesti otpis (sa odgovarajućim korisničkim imenom i privilegijom).
2. U segmentu COBISS3/Fond, za klasu **Polje 996/997** izaberemo metodu **Otpiši građu iz datoteke**.
3. U prozoru **Dodavanje priložene datoteke** izaberemo datoteku sa spiskom inventarskih brojeva.

4. U prozor **Otpis građe iz datoteke** unesemo datum statusa koji će se upisati u polje 996/997, a takođe inventarsku napomenu.

Ako želimo, da se inventarska napomena u potpolju 996/997r ispiše ispred drugih napomena, na početak napomene dodamo znak "+" (npr. +INV2020). Ako treba da se sačuva samo napomena koju unosimo prilikom otpisa, znak "+" ne upisujemo.

5. Unos navedenih podataka se obavlja za svaki primerak posebno (polje 996/997).
6. Nakon završenog postupka, u prozoru se ispisuju inventarski brojevi koje sistem nije našao ili koji nisu bili na navedenom COBISS.XX-ID spisku. Za te inventarske brojeve otpis nije obavljen. Spisak možemo da označimo i kopiramo u datoteku po želji.

Upozorenje:

Kod serijskih publikacija se otpisuje celo godišta, te se zato u datoteku inventarskog manjka za serijske publikacije svrstavaju samo inventarski brojevi za godišta kod kojih nedostaju sve jedinice godišta i za koje na nivou godišta nije bilo nijedne očitane vrednosti koja bi se svrstavala u izuzetke.

Tekstualna datoteka za otpis građe, i nakon uređivanja, mora da bude u txt formatu i kodirana kodnim standardom UTF-8.

6 Završetak inventara

Na osnovu ispisa inventara, biblioteka može da uskladi stanje fonda u bazi podataka sa stvarnim stanjem na policama. Kada je to uređeno i kada više ne želimo da dodajemo očitane vrednosti inventarskih brojeva, činimo sledeće:

1. U klasi **Podaci o inventaru**, desnim klikom izaberemo metodu **Učitaj poslednji inventar**.
2. Izaberemo metodu **Objekt / Zaključni inventar**.
3. Program nas još jednom pita da li stvarno želimo da zaključimo inventar i ako to želimo, izaberemo dugme **Da**, a u suprotnom izaberemo dugme **Ne**.

Postupak se ne može otkazati. Nakon završetka pojedinog inventara, ni dodavanje očitanih vrednosti više nije moguće. Moguća je samo priprema ispisa i pregled datoteka na serveru. Ako smo građu očitavali direktnim očitavanjem, u okviru tog postupka se na serveru kreiraju datoteke sa očitanim vrednostima direktnog očitavanja za svaki dan posebno. Ako su ispunjeni svi uslovi, kreira se i datoteka *pozajmljeno_vraćeno_inv_<br. inventure>*. Datoteka obuhvata očitane vrednosti za građu kod koje na početku inventara atribut "Status u pozajmici prilikom pripreme podataka" nije bio prazan i kod koje je kod atributa "Statusi u pozajmici tokom inventara" poslednja vrednost *f*, npr. *f,c,f*.

Savet:

Preporučuje se da vreme između završenog očitavanja i završenog inventara bude što kraće, jer iz stečenog iskustva, možemo reći da se na taj način obezbeđuje kvalitetnija analiza nakon očitavanja građe.

Dodatak A: Opis atributa klase "Očitane vrednosti"

Tabela 1: Opis karakteristika atributa klase "Očitane vrednosti"

ATRIBUT	OPIS KARAKTERISTIKA ATRIBUTA
Broj inventara:	Naveden je broj inventara.
Inventarski broj (f):	Inventarski broj građe za koju je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
Sadržaj u potpolju 997m:	Sadržaj potpolja 997m za koji je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
Sveska/-ke:	Kod serijskih publikacija se upisuje podatak o svesci, odnosno sveskama za pojedinu jedinicu za pozajmicu, s obzirom na sadržaj potpolja 997m i indikator poveza za pojedino godišće serijske publikacije.
Indikator poveza (1):	Indikator poveza građe za koju je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
COBISS.XX-ID:	COBISS.XX-ID građe za koju je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
Svi elementi signature:	Signatura građe za koju je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
Podlokacija (d\l):	Podlokacija građe za koju je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
Interna oznaka (d\i):	Interna oznaka građe za koju je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
Matično odeljenje:	Navedeno je matično odeljenje građe.
Podlokacija preusm. (e\E):	Podlokacija preusmerenja građe za koju je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
Trenutno odeljenje:	Navedeno je trenutno odeljenje za preusmerenu građu.
Odeljenje u koje je građa međuodjeljski pozajmljena iz obima inventara:	Navedeno je odeljenje u koje je građa međuodjeljski pozajmljena iz obima inventara.
Odeljenje u koje je građa međuodjeljski pozajmljena u obim inventara:	Navedeno je odeljenje u koje je građa međuodjeljski pozajmljena u obim inventara.
Status u pozajmici prilikom pripreme podataka:	Ako je prilikom izvođenja metode Objekt / Pokreni inventar građa evidentirana u pozajmici, atribut se ispuni statusom koji građa ima u pozajmici. Zavode se statusi za građu koja ne bi smela da bude na polici: <i>c – pozajmljeno van biblioteke, s – pozajmljeno za čitaonicu, m – pozajmljeno posredstvom MP, b – zadržano, l</i>

ATRIBUT	OPIS KARAKTERISTIKA ATRIBUTA
	– <i>izgubljeno</i> , <i>w</i> – <i>čeka na polici (rezervacija)</i> , <i>u</i> – <i>rezervisano u čitaonici</i> , <i>k</i> – <i>u cirkulaciji</i> i <i>d</i> – <i>pozajmljeno međuodjeljski</i> .
Trenutni status u inventaru:	Tokom inventara, atribut se puni i menja u odnosu na status pojedine jedinice građe. Pojedina jedinica može da ima sledeće statuse u inventaru: <ul style="list-style-type: none"> • <i>nečitano</i>: građa koja nije pozajmljena ili očitana • <i>pozajmljeno</i>: građa koja je evidentirana u pozajmici na početku ili tokom inventara • <i>očitano</i>: građa koja je očitana tokom inventara • <i>pozajmljeno i očitano</i>: građa koja je tokom inventara evidentirana u pozajmici i očitana • <i>višak</i>: očitani inv. br. ili neki drugi broj koji ne odgovara građi u obimu inventara
Red. br. očitane vrednosti u datoteci:	Naveden je redni broj mesta očitane vrednosti u datoteci, ako prenosimo očitane vrednosti iz datoteka, a kod direktnog očitavanja ta je vrednost uvek <i>I</i> .
Izuzeci kod serijskih publikacija:	Kod serijskih publikacija se na nivou godišta upisuje grupa izuzetaka, s obzirom na poslednju očitane vrednost koja je određeno godište uvrstila u grupu izuzetaka. (v. <i>Dodatak C</i> , pogl. Error! Reference source not found.)
Međuodjeljski pozajmljene sveske u obim inventara:	Navedene su sveske koje su međuodjeljski pozajmljene u obim inventara.
Br. svezaka za očitavanje (serijske p.):	Naveden je ukupan broj svezaka, odnosno jedinica koje treba očitati za određeno godište serijske publikacije, s obzirom na sadržaj potpolja 997m i indikator poveza.
Br. pravilno očitanih svezaka (serijske p.):	Naveden je ukupan broj očitanih svezaka, odnosno jedinica za određeno godište serijske publikacije, s obzirom na sadržaj potpolja 997m i indikator poveza.
Očitane sveske (997m):	Navedene su očitane sveske određenog godišta serijske publikacije.
Manjak svezaka (997m):	Navedene su nečitane sveske određenog godišta serijske publikacije.
Br. očitavanja primerka:	Navedeno je koliko je puta građa očitana tokom inventara.
Preusmereno u obim inventara:	Navedena je vrednost <i>Da</i> , odnosno <i>Ne</i> , s obzirom na to da li je građa preusmerena u obim inventara.
Preusmereno iz obima inventara:	Navedena je vrednost <i>Da</i> , odnosno <i>Ne</i> , s obzirom na to da li je građa preusmerena iz obima inventara.

ATRIBUT	OPIS KARAKTERISTIKA ATRIBUTA
Međuodjeljski pozajmljeno u obim inventara:	Navedena je vrednost <i>Da</i> , odnosno <i>Ne</i> , s obzirom na to da li je građa međuodjeljski pozajmljena u obim inventara.
Međuodjeljski pozajmljeno iz obima inventara:	Navedena je vrednost <i>Da</i> , odnosno <i>Ne</i> , s obzirom na to da li je građa međuodjeljski pozajmljena iz obima inventara.
Statusi u pozajmici tokom inventara:	Od trenutka kada je zaključena metoda Objekt / Pokreni inventar do trenutka kada je zaključena metoda Objekt / Zaključi inventar , u atribut se upisuju promene statusa građe u pozajmici, npr. <i>c,f,w,w,c</i> .
Naziv datoteke:	Atribut naziv datoteke upisuje se po određenom algoritmu.
Naslov:	Naslov građe
Autor:	Autor građe
Cena (3):	Cena građe za koju je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
Način nabavke (v):	Način nabavke građe za koju je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
Dobavljač (2):	Dobavljač građe za koju je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
Br. za poz. (9):	Broj za pozajmicu za građu za koju je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
Status (q):	Status (q) građe za koju je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
Polje:	Oznaka polja za koje je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997. Vrednost 996 je za monografske publikacije, a 997 za serijske publikacije.
Indikator postavke (2):	Indikator postavke za građu za koju je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
Format (d\f):	Format građe za koju je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
UDK slobodan pristup (d\u):	UDK građe u slobodnom pristupu za koju je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
Napomene (r):	Napomena (r) građe za koju je kreirana očitana vrednost. Podatak se prenosi iz objekta klase Polje 996/997.
ID objekta:	Jedinstveni identifikacione broj očitane vrednosti. Atribut se upisuje programski.
Uneo:	Korisničko ime osobe koja je kreirala očitane vrednosti.
Uneto:	Vreme unosa očitane vrednosti.

ATRIBUT	OPIS KARAKTERISTIKA ATRIBUTA
Promenio:	Korisničko ime osobe koja je poslednja promenila očitanu vrednost.
Promenjeno:	Vreme kada je očitana vrednost poslednji put promenjena.

Atributi klase "Očitane vrednosti"	
Naziv atributa	Vrednost
Broj inventara:	4
Inventarski broj (f):	0094257
Sadržaj u potpolju 997m:	
Sveska/-ke:	
Indikator poveza (1):	Nedefinisan
COBISS.BH-ID:	135016716
Svi elementi signature:	ISB\0\5\ISBD(NBM)
Podlokacija (d\l):	SB - Stručna biblioteka#09
Interna oznaka (d\i):	
Matično odeljenje:	09 - Stručna biblioteka
Oznaka podlok. (e\lE):	
Trenutno odeljenje:	
Odeljenje u koje je građa međuodjeljski pozajmljena iz obima inven...	
Odeljenje u koje je građa međuodjeljski pozajmljena u obim invent...	
Status u pozajmici prilikom pripreme podataka:	
Trenutni status u inventaru:	neočitano
Red. br. očitane vrednosti u datoteci:	0
Izuzeci kod serijskih publikacija:	
Međuodjeljski pozajmljene sveske u obim inventara:	
Br. svezaka za očitavanje (serijske p.):	
Br. pravilno očitanih svezaka (serijske p.):	
Očitane sveske (997m):	
Manjak svezaka (997m):	
Br. očitavanja primerka:	0
Preusmereno u obim inventara:	Ne
Preusmereno iz obima inventara:	Ne
Međuodjeljski pozajmljeno u obim inventara:	
Međuodjeljski pozajmljeno iz obima inventara:	
Statusi u pozajmici tokom inventara:	
Naziv datoteke:	
Naslov:	ISBD(NBM) : Međunarodni standardni bibliografski opis neknjižne gra...
Autor:	
Cena (3):	
Način nabavke (v):	c - poklon
Dobavljač (2):	
Br. za poz. (9):	
Status (q):	
Polje:	996
Indikator postavke (2):	2 - Postavka prema područjima
Format (d\l):	
UDK slobodni pristup (d\l):	0 - Znanost i znanje - općenito
Napomene (r):	
ID objekta:	2697
Uneo:	sys_tanjaz
Uneto:	09.02.2021 11:20:16
Promenio:	
Promenjeno:	

Slika 5: Atributi klase "Očitane vrednosti"

Dodatak B: Specifičnosti kod atributa klase "Očitane vrednosti" kod serijskih publikacija

Nakon izbora metode **Objekt / Pokreni inventar**, na izabranom inventaru se za polja 997, odnosno serijske publikacije, s obzirom na unos u potpolje 997m i indikator poveza, kreira očitana vrednost na nivou godišta i očitane vrednosti za pojedinačne sveske.

Primer:

Za godište serijske publikacije, odnosno polje 997 sa indikatorom poveza 0 – Nepovezane sveske i unosom u potpolje 997m 1–12 kreira se 13 očitanih vrednosti, jedna za zbirne podatke na nivou godišta i po jedna za pojedinačnu svesku.

Tabela 2 prikazuje koji se atributi pune na nivou godišta, koji na nivou sveske i koji na oba nivoa.

Napomena:

Prilikom pregleda očitanih vrednosti za serijske publikacije smisaono je da se na radnu površinu učitaju sve očitane vrednosti pojedinog godišta određenog inventara.

Tabela 2: Punjenje atributa klase "Očitane vrednosti": nivo sveska/godište

ATRIBUT	očitana vrednost godišta	očitana vrednost sveske	očitana vrednost godišta i sveske
Broj inventara:			X
Inventarski broj (f):			X
Sadržaj u potpolju 997m:			X
Sveska/-ke:		X	
Indikator poveza (1):			X
COBISS.XX-ID:			X
Svi elementi signature:			X
Podlokacija (d\l):			X
Interna oznaka (d\i):			X
Matično odeljenje:			X
Podlokacija preusm. (e\E):			X
Trenutno odeljenje:			X
Odeljenje u koje je građa međuodjeljski pozajmljena iz obima inventara:		X	
Odeljenje u koje je građa međuodjeljski pozajmljena u obim inventara:		X	
Status u pozajmici prilikom pripreme podataka:		X	
Trenutni status u inventaru:		X	
Red. br. očitane vrednosti u datoteci:		X	

ATRIBUT	očitana vrednost godišta	očitana vrednost sveske	očitana vrednost godišta i sveske
Izuzeci kod serijskih publikacija:	X		
Međuodeljenski pozajmljene sveske u obim inventara:	X		
Br. svezaka za odčitavanje (serijske p.)	X		
Br. pravilno očitanih svezaka (serijske p.):	X		
Očitane sveske (997m):	X		
Manjak svezaka (997m):	X		
Br. očitavanja primerka:	<i>*na nivou godišta uvek vrednost 0</i>	X	
Preusmereno u obim inventara:			X
Preusmereno iz obima inventara:			X
Međuodeljenski pozajmljeno u obim inventara:		X	
Međuodeljenski pozajmljeno iz obima inventara:		X	
Statusi u pozajmici tokom inventara:		X	
Naziv datoteke:		X	
Naslov:			X
Autor:			X
Cena (3):			X
Način nabavke (v):			X
Dobavljač (2):			X
Br. za poz. (9):		X	
Status (q):			X
Polje:			X
Indikator postavke (2):			X
Format (d\f):			X
UDK slobodan pristup (d\u):			X
Napomene (r):			X
ID objekta:			X
Uneo:			X
Uneto:			X
Promenio:			X
Promenjeno:			X

Dodatak C: Ispisi za online inventar

Možemo da pripremimo sledeće ispise koji su sortirani u tri podgrupe:

- Opšte
- Monografske publikacije
- Serijske publikacije

Svaki ispis ima svoju oznaku i naziv. Oznaka ispisa (F-INVR-AXX) sačinjena je od:

- F – oznake segmenta,
- INVR – oznake da ispis spada u grupu ispisa za inventar,
- A – oznake podgrupe,
- XX – rednog broja ispisa.

Sve ispise za inventar, osim inventarskog manjka u formatu datoteke, pripremamo i ispisujemo na objektu inventar metodom **Objekt / Pripremi ispise** (v. pogl. 4).

1 Spisak ispisa

Opšte:

- F-INVR-A01: Podaci o inventaru

Monografske publikacije:

- F-INVR-A02: Izveštaj o inventaru
- F-INVR-A03: Spisak građe u obimu inventara
- F-INVR-A04: Spisak slobodne građe u obimu inventara
- F-INVR-A05: Inventarski manjak monografskih publikacija
- F-INVR-A06: Inventarski višak monografskih publikacija
- F-INVR-A07: Pozajmljena građa na polici
- F-INVR-A08: Pozajmljeno međuodeljenski

Serijske publikacije:

- F-INVR-A09: Izveštaj o inventaru
- F-INVR-A10: Spisak građe u obimu inventara
- F-INVR-A11: Spisak slobodne građe u obimu inventara
- F-INVR-A12: Inventarski manjak serijskih publikacija
- F-INVR-A13: Inventarski višak serijskih publikacija
- F-INVR-A14: Pozajmljena građa na polici
- F-INVR-A15: Pozajmljeno međuodeljenski

- F-INVR-A16: Izuzeci kod serijskih publikacija

Spisak ispisa, koji sadrže ispis namenjen pohranjivanju u PDF formatu i ispis koji je namenjen eksportu podataka u program Excel i daljoj obradi podataka:

- F-INVR-A05: Inventarski manjak monografskih publikacija
- F-INVR-A06: Inventarski višak monografskih publikacija
- F-INVR-A12: Inventarski manjak serijskih publikacija
- F-INVR-A13: Inventarski višak serijskih publikacija
- F-INVR-A16: Izuzeci kod serijskih publikacija

2 Opis ispisa opšteg tipa

Ispis *F-INVR-A01: Podaci o inventaru* uključuje podatke o inventaru iz pojedinih atributa objekta.

Inventar:

- broj inventara
- početak inventara
- kraj inventara
- članovi komisije
- opis obima inventara
- napomena
- prostor za potpise članova komisije

3 Opis ispisa za monografske publikacije

3.1 F-INVR-A02: Izveštaj o inventaru

Ispis uključuje podatke o poljima 996 za određeni inventar, koja se nalaze obimu inventara, imaju određen inventarski broj i nemaju određen status (q) ili je status *slobodno za razmenu, 2 – u obradi, 3 – na povezu, 4 – u reviziji, 5 – preusmereno, 6 – oštećeno, 7 – nije na mestu, 8 – izgubljeno ili 14 –ostalo*. Ispis ne uključuje podatke za integrativne izvore sa oznakom *i – u osnovnu jedinicu integrisan dodatak, dopuna, deo itd.; ne ispisuje se u COBISS+* u elementu \I kod potpolja 996/997g. To je takođe građa za koju se kreiraju očitane vrednosti nakon izbora metode **Objekt / Pokreni inventar** na izabranom inventaru.

Međuoddeljenski pozajmljena građa izuzeta je iz ovog ispisa i prikazana je na ispisu F-INVR-A08: Pozajmljeno međuoddeljenski (v. pogl. 3.7).

Prikazani su broj bibliotečke građe koju možemo da pozajmimo (stubac *Fond*), broj popisanih jedinica (stubac *Popis*) i broj slobodnih jedinica građe u okviru obima inventara, koje nismo popisali (stubac *Manjak*).

Podaci se ispisuju u dve tabele:

- **SORTIRANO PO PODLOKACIJAMA U SIGNATURI**

Podaci su sortirani po podlokacijama u signaturi (d\l), koje se nalaze u podacima o fondu građe u okviru obima inventara.

Ako se u obimu inventara nalazi građa kod koje podlokacija u signaturi nije upisana, najpre se ispisuju podaci o toj građi.

- **SORTIRANO PO PODLOKACIJAMA I INTERNIM OZNAKAMA**

U toj tabeli su podaci, u okviru podlokacije u signaturi (d\l), sortirani po internim oznakama (d\i).

Ako se u obimu inventara nalazi građa kod koje podlokacija u signaturi ili interna oznaka nisu upisani, najpre se ispisuju podaci o toj građi.

Na kraju se ispisuju članovi komisije.

Spisak bibliotečke građe, za koju su zbirni podaci prikazani u ispisu F-INVR-A02, nalazi se u ispisu F-INVR-A03 (v. pogl. 3.2).

3.2 F-INVR-A03: Spisak građe u obimu inventara

Ispis uključuje podatke o poljima 996 za određeni inventar, koja se nalaze u obimu inventara, imaju određen inventarski broj i nemaju određen status (q) ili je status *slobodno za razmenu*, 2 – u obradi, 3 – na povezu, 4 – u reviziji, 5 – preusmereno, 6 – oštećeno, 7 – nije na mestu, 8 – izgubljeno ili 14 – ostalo. Ispis ne uključuje podatke za integrativne izvore sa oznakom *i* – u osnovnu jedinicu integrisan dodatak, dopuna, deo itd.; ne ispisuje se u COBISS+ u elementu \I kod potpolja 996/997g. To je takođe građa za koju se kreiraju očitane vrednosti nakon izbora metode **Objekt / Pokreni inventar** na izabranom inventaru.

Međudodeljski pozajmljena građa je izuzeta iz ovog ispisa i prikazana je u ispisu F-INVR-A08: Pozajmljeno međudodeljski (v. pogl. 3.7).

U ispisu se nalaze stupci sa sledećim podacima:

- podlokacija
- inventarski broj
- naslov
- način nabavke
- dobavljač
- cena

Na kraju ispisa se ispisuju članovi komisije.

U ispisu F-INVR-A02 (v. pogl. 3.1) nalaze se zbirni podaci o bibliotečkoj građi, koji su prikazani na spisku F-INVR-A03.

3.3 F-INVR-A04: Spisak slobodne građe u obimu inventara

Podaci u ispisu isti su kao u spisku F-INVR-A03: Spisak građe u obimu inventara (v. pogl. 3.2), s tim što su prikazani samo podaci o poljima 996 koji se nalaze u obimu inventara i koji, prilikom pripreme podataka odnosno očitavanja inventara, u pozajmici nisu imala određen status *c* – *pozajmljeno van biblioteke*, *s* – *pozajmljeno za čitaonicu*, *m* – *pozajmljeno posredstvom MP*, *b* – *zadržano*, *l* – *izgubljeno*, *w* – *čeka na polici (rezervacija)*, *u* – *rezervisano u čitaonici* i *d* – *pozajmljeno međuodeljenski*, što znači da je atribut *Status u pozajmici prilikom pripreme podataka* prazan.

3.4 F-INVR-A05: Inventarski manjak monografskih publikacija

Ispis uključuje podatke o poljima 996 za određeni inventar, koja nisu očitana, a prema podacima o fondu nalaze se u okviru obima inventara, imaju određen inventarski broj i nemaju određen status (q) ili je status *slobodno za razmenu*, *2 – u obradi*, *3 – na povezu*, *4 – u reviziji*, *5 – preusmereno*, *6 – oštećeno*, *7 – nije na mestu*, *8 – izgubljeno* ili *14 – ostalo*. Ispis ne uključuje podatke za integrativne izvore sa oznakom *i – u osnovnu jedinicu integrisan dodatak, dopuna, deo itd.; ne ispisuje se u COBISS+* u elementu \I kod potpolja 996/997g. To je takođe građa za koju se kreiraju očitane vrednosti nakon izbora metode **Objekt / Pokreni inventar** na izabranom inventaru.

Međuodeljenski pozajmljena građa izuzeta je iz ovog ispisa i prikazana je u ispisu F-INVR-A08: Pozajmljeno međuodeljenski (v. pogl. 3.7).

Očitane vrednosti, koje su obuhvaćene ovim ispisom, u atributu *Trenutni status u inventaru* imaju vrednost *nečitano*.

Ispis sadrži dva obrasca:

- u prvom je ispis pripremljen za ispisivanje, odnosno pohranjivanje u PDF formatu,
- u drugom su podaci pripremljeni za dalju obradu, odnosno eksport, npr. u program Excel.

U oba obrasca, u ispisu se nalaze stupci sa sledećim podacima:

- inventarski broj
- signatura (postavka)
- autor
- naslov
- cena

U obrascu s podacima za dalju obradu nalaze se i sledeći podaci:

- podlokacija
- status (996/997q)
- napomena

U obrascu za ispis, odnosno PDF format, na kraju se ispisuju članovi komisije.

3.5 F-INVR-A06: Inventarski višak monografskih publikacija

Ispis uključuje spisak popisane bibliotečke građe, odnosno polja 996 koja nisu u obimu inventara ili imaju određen status *deziderat*, *1 – naručeno*, *9 – otpisano*, *10 – reklamirano*, *11 – nije primljeno*, *12 – rasprodato* ili *13 – poslato u razmenu* ili je očitani integrativni izvor sa oznakom *i – u osnovnu jedinicu integrisan dodatak, dopuna, deo itd.*; ne ispisuje se u COBISS+ u elementu \I kod potpolja 996/997g. Osim toga, u ispisu se nalazi i građa bez evidentiranog stanja, koja je očitana, a ne predstavlja bibliotečki fond.

Očitane vrednosti, koje su obuhvaćene ovim ispisom, u atributu *Trenutni status u inventaru* imaju vrednost *višak*.

Ispis sadrži dva obrasca:

- u prvom je ispis pripremljen za ispisivanje, odnosno pohranjivanje u PDF formatu,
- u drugom su podaci pripremljeni za dalju obradu, odnosno eksport, npr. u program Excel.

U oba obrasca, u ispisu se nalaze stupci sa sledećim podacima:

- podlokacija
- signatura (postavka)
- inventarski broj
- status (q)
- naziv datoteke

U obrascu s podacima za dalju obradu nalazi se i sledeći podatak:

- napomena

U obrascu za ispis, odnosno PDF format, na kraju se ispisuju članovi komisije, a podaci su podeljeni u dva segmenta:

- fond u okviru obima inventara
- fond bez evidentiranog stanja

3.6 F-INVR-A07: Pozajmljena građa na polici

Ispis uključuje spisak polja 996, odnosno bibliotečke građe koja se nalazi u obimu inventara i koja je popisana u inventaru, iako je, prilikom pripreme podataka, odnosno aktiviranja inventara, u pozajmici imala određen status *c – pozajmljeno van biblioteke*, *s – pozajmljeno za čitaonicu*, *m – pozajmljeno posredstvom MP*, *b – zadržano*, *l – izgubljeno*, *w – čeka na polici (rezervacija)*, *u – rezervisano u čitaonicu*.

Međuodeljenski pozajmljena građa izuzeta je iz ovog ispisa i prikazana je na ispisu F-INVR-A08: Pozajmljeno međuodeljenski (v. pogl. 3.7).

Očitane vrednosti, koje su obuhvaćene ovim ispisom, u atributu *Trenutni status u inventaru* imaju vrednost *pozajmljeno i očitano*.

U ispisu se nalaze stupci sa sledećim podacima:

- inventarski broj
- signatura (postavka)
- naziv datoteke

Na kraju ispisa se ispisuju članovi komisije.

Upozorenje:

Ako se popis građe izvodi tokom aktivne pozajmice, prilikom poređenja ispisa sa stvarnim stanjem na polici, kod očitane vrednosti za određeni primerak građe treba proveriti atribut Statusi u pozajmici tokom inventara, iz kojeg je uočljivo da li je građa u vreme popisa građe vraćena i da li je bila popisana, odnosno da li je građa na polici i da li je treba razdužiti kod člana.

3.7 F-INVR-A08: Pozajmljeno međuodeljenski

Ispis uključuje podatke za polja 996, odnosno bibliotečku građu koja je međuodeljenski pozajmljena u odeljenje koje nije u obimu inventara, a takođe građu koja je međuodeljenski pozajmljena u odeljenje u okviru obima inventara.

Podaci su prikazani u četiri sklopa:

- U zbirnoj tabeli su prikazani podaci o ukupnom broju jedinica koje su međuodeljenski pozajmljene u odeljenje u okviru obima inventara. Podaci su podeljeni na stupce *Očitano*, *Pozajmljeno*, *Manjak* te *Pozajmljeno i očitano*, s obzirom na vrednost atributa *Trenutni status u inventaru* u očitanim vrednostima. U stupcu *Međuod. pozajmljeno u obim inv.* nalazi se ukupan broj jedinica.
- **Pozajmljeno**
U ovom sklopu su prikazani podaci za građu koja je međuodeljenski pozajmljena u obim inventara, odakle je pozajmljena van biblioteke ili u čitaonicu, pozajmljena *međubibliotečki, zadržana, izgubljena, čeka na polici (rezervacija)* ili je *rezervisana za korišćenje u čitaonici*. U očitanim vrednostima je vrednost atributa *Trenutni status u inventaru pozajmljeno*.
- **Manjak**
U ovom sklopu su prikazani podaci za građu koja je međuodeljenski pozajmljena u obim inventara i nije popisana ili evidentirana kod člana, odnosno koja je pozajmljena međubibliotečki. U očitanim vrednostima je vrednost atributa *Trenutni status u inventaru neočitano*.
- **Pozajmljeno i očitano**
U ovom sklopu su prikazani podaci za građu koja je međuodeljenski pozajmljena u obim inventara i koja je popisana i evidentirana kod člana, odnosno koja je pozajmljena

međubibliotečki. U očitanim vrednostima je vrednost atributa *Trenutni status u inventaru pozajmljeno i očitano*.

- **Pozajmljeno međuodjeljski iz obima inventara i očitano**

U ovom sklopu su prikazani podaci za građu koja je međuodjeljski pozajmljena iz obima inventara i koja je popisana. U očitanim vrednostima je vrednost atributa *Trenutni status u inventaru pozajmljeno i očitano*, a ujedno je vrednost atributa *Međuodjeljski pozajmljeno u obim inventara* Ne i vrednost atributa *Međuodjeljski pozajmljeno iz obima inventara* Da.

U pojedinim sklopovima se nalaze sledeći podaci:

- podlokacija
- inventarski broj
- pozajmljeno međuodjeljski u obim inventara
- trenutni status u inventaru

Na kraju se ispisuju članovi komisije.

Ispis možemo da pohranimo za dalju obradu tako što u prozoru **Pregled i slanje ispisa** izaberemo dugme **Pohrani kao** i u prozoru **Pohranjivanje ispisa** izaberemo **Tip datoteke** *Excel Files [UTF-8] (.xls)*.

4 Opis ispisa za serijske publikacije

Nakon izbora metode **Objekt / Pokreni inventar**, na izabranom inventaru, za polja 997 odnosno serijske publikacije, kreira se očitana vrednost na nivou godišta i očitane vrednosti za pojedinačne sveske, s obzirom na unos u potpolje 997m i indikator poveza. Tako se za godišta serijske publikacije, odnosno polje 997 sa indikatorom poveza 0 – *Nepovezane sveske* i unosom u potpolje 997m 1–12 kreira 13 očitanih vrednosti, jedna za zbirne podatke na nivou godišta i po jedna za pojedinačnu svesku. Prilikom interpretacije ispisa važan je podatak da li su ispisi pripremljeni na nivou godišta ili nivou sveske.

4.1 F-INVR-A09: Izveštaj o inventaru

Ispis uključuje podatke o broju svezaka, odnosno jedinica serijskih publikacija, na osnovu polja 997, odnosno potpolja 997m, u relaciji sa indikatorom poveza za određeni inventar, koje su u obimu inventara, imaju određen inventarski broj i nemaju određen status (q) ili je status *slobodno za razmenu*, 2 – *u obradi*, 3 – *na povezu*, 4 – *u reviziji*, 5 – *preusmereno*, 6 – *oštećeno*, 7 – *nije na mestu*, 8 – *izgubljeno* ili 14 – *ostalo*. Ispis ne uključuje podatke za integrativne izvore sa oznakom *i – u osnovnu jedinicu integrisan dodatak, dopuna, deo itd.*; *ne ispisuje se u COBISS+* u elementu \I kod potpolja 996/997g. To su takođe serijske publikacije za koje se kreiraju očitane vrednosti nakon izbora metode **Objekt / Pokreni inventar** na izabranom inventaru.

Međuodjeljski pozajmljene sveske serijskih publikacija su izuzete iz ovog ispisa i prikazane su na ispisu F-INVR-A15: Pozajmljeno međuodjeljski (v. pogl. 4.7).

Prikazani su broj jedinica bibliotečke građe koje možemo da pozajmimo (stubac *Fond*), broj popisanih jedinica (stubac *Popis*), broj slobodnih jedinica građe unutar obima inventara, koje nismo popisali (stubac *Manjak*).

U tabelama za prikaz izuzetaka, izuzeci su podeljeni u pojedine grupe (stubac *Grupa izuzetaka*) s naznakom broja godišta kod pojedine grupe (stubac *Broj godišta*).

Podaci se ispisuju u četiri tabele:

- **BROJ SVEZAKA, ODNOSNO JEDINICA, SORTIRAN PO PODLOKACIJAMA U SIGNATURI**

Podaci su sortirani po podlokacijama u signaturi (d\l), koje se nalaze u podacima o fondu građe u obimu inventara.

Ako se u obimu inventara nalazi građa kod koje podlokacija u signaturi nije upisana, najpre se ispisuju podaci o toj građi.

- **BROJ SVEZAKA, ODNOSNO JEDINICA, SORTIRAN PO PODLOKACIJAMA I INTERNIM OZNAKAMA**

U ovoj tabeli, u okviru podlokacije u signaturi (d\l), podaci su sortirani po internim oznakama (d|i).

Ako se u obimu inventara nalazi građa kod koje podlokacija u signaturi ili interna oznaka nisu upisani, najpre se ispisuju podaci o toj građi.

- **BROJ GODIŠTA SA OČITANOM VREDNOŠĆU, KOJE JE SVRSTANO U IZUZETKE, SORTIRANO PO PODLOKACIJAMA U SIGNATURI**

Podaci su sortirani po podlokacijama u signaturi (d\l), koje se nalaze u podacima o fondu građe u obimu inventara.

Ako se u obimu inventara nalazi građa kod koje podlokacija u signaturi nije upisana, najpre se ispisuju podaci o toj građi.

- **BROJ GODIŠTA SA OČITANOM VREDNOŠĆU, KOJE JE SVRSTANO U IZUZETKE, SORTIRANO PO PODLOKACIJAMA I INTERNIM OZNAKAMA**

U ovoj tabeli, u okviru podlokacije u signaturi (d\l), podaci su sortirani po internim oznakama (d|i).

Ako se u obimu inventara nalazi građa kod koje podlokacija u signaturi ili interna oznaka nisu upisani, najpre se ispisuju podaci o toj građi.

Na kraju se ispisuju članovi komisije.

4.2 F-INVR-A10: Spisak građe u obimu inventara

Ispis uključuje spisak godišta, odnosno polja 997 koja se nalaze u obimu inventara, imaju određen inventarski broj i nemaju određen status (q) ili je status *slobodno za razmenu*, 2 – u obradi, 3 – na povezu, 4 – u reviziji, 5 – preusmereno, 6 – oštećeno, 7 – nije na mestu, 8 – izgubljeno ili 14 – ostalo. Ispis ne uključuje podatke za integrativne izvore sa oznakom *i* – u osnovnu jedinicu integrisan dodatak, dopuna, deo itd.; ne ispisuje se u COBISS+ u elementu \I kod potpolja

996/997g. To su takođe serijske publikacije za koje se kreiraju očitane vrednosti nakon izbora metode **Objekt / Pokreni inventar** na izabranom inventaru.

Međuodjeljski pozajmljene sveske serijskih publikacija su izuzete iz ovog ispisa i prikazane su na ispisu F-INVR-A15: Pozajmljeno međuodjeljski (v. pogl. 4.7).

U ispisu se nalaze stupci sa sledećim podacima:

- podlokacija
- inventarski broj
- naslov
- način nabavke
- dobavljač
- cena

Na kraju ispisa se ispisuju članovi komisije.

4.3 F-INVR-A11: Spisak slobodne građe u obimu inventara

Na osnovu polja 997, odnosno potpolja 997m u relaciji sa indikatorom poveza za određeni inventar, ispis uključuje spisak svezaka, odnosno jedinica serijskih publikacija koje u obimu inventara i prilikom pripreme podataka, odnosno očitanih vrednosti inventara, u pozajmici nisu imale određen status *c – pozajmljeno van biblioteke, s – pozajmljeno za čitaonicu, m – pozajmljeno posredstvom MP, b – zadržano, l – izgubljeno, w – čeka na polici (rezervacija), u – rezervisano u čitaonicu, k – u cirkulaciji i d – međuodjeljski pozajmljeno*, što znači da je atribut *Status u pozajmici prilikom pripreme podataka* prazan.

U ispisu se nalaze stupci sa sledećim podacima:

- podlokacija
- inventarski broj, a zatim broj sveske, ako postoji.
- naslov
- način nabavke
- dobavljač
- cena

Na kraju ispisa se ispisuju članovi komisije.

4.4 F-INVR-A12: Inventarski manjak serijskih publikacija

Na osnovu polja 997, odnosno potpolja 997m u relaciji sa indikatorom poveza za određeni inventar, ispis uključuje podatke o broju svezaka, odnosno jedinica serijskih publikacija koje se nalaze u obimu inventara, imaju određen inventarski broj i nemaju određen status (q) ili je status *slobodno za razmenu, 2 – u obradi, 3 – na povezu, 4 – u reviziji, 5 – preusmereno, 6 – oštećeno, 7 – nije na mestu, 8 – izgubljeno ili 14 – ostalo*. Ispis ne uključuje podatke za integrativne izvore sa oznakom *i – u osnovnu jedinicu integrisan dodatak, dopuna, deo itd.; ne ispisuje se u COBISS+ u elementu \I kod potpolja 996/997g*. To su takođe serijske publikacije za koje se kreiraju očitane vrednosti nakon izbora metode **Objekt / Pokreni inventar** na izabranom inventaru.

Međuodjeljski pozajmljene sveske serijskih publikacija su izuzete iz ovog ispisa i prikazane su na ispisu F-INVR-A15: Pozajmljeno međuodjeljski (v. pogl. 4.7).

Očitane vrednosti, koje su obuhvaćene ovim ispisom, u atributu *Trenutni status u inventaru* imaju vrednost *neočitano*.

Ispis sadrži dva obrasca:

- u prvom je ispis pripremljen za ispisivanje, odnosno pohranjivanje u PDF formatu,
- u drugom su podaci pripremljeni za dalju obradu, odnosno eksport, npr. u program Excel.

U oba obrasca, u ispisu se nalaze sledeći podaci:

- inventarski broj i zatim broj sveske, ako postoji
- signatura (postavka)
- autor
- naslov
- cena

U obrascu s podacima za dalju obradu nalaze se sledeći podaci:

- podlokacija
- status (996/997q)
- napomena
- indikator poveza (1)
- sadržaj u potpolju 997m

U obrascu za ispis, odnosno PDF format, na kraju se ispisuju članovi komisije. =====

4.5 F-INVR-A13: Inventarski višak serijskih publikacija

Na osnovu polja 997, odnosno potpolja 997m, u relaciji sa indikatorom poveza za određeni inventar, ispis uključuje spisak svezaka, odnosno jedinica serijskih publikacija koje se ne nalaze u

obimu inventara ili imaju određen status *deziderat*, 1 – *naručeno*, 9 – *otpisano*, 10 – *reklamirano*, 11 – *nije primljeno*, 12 – *rasprodato* ili 13 – *poslato u razmenu* ili je očitani integrativni izvor sa oznakom *i* – *u osnovnu jedinicu integrisan dodatak, dopuna, deo itd.*; *ne ispisuje se u COBISS+ u elementu \I kod potpolja 996/997g*. Ovde takođe spadaju sveske koje su popisane, a nisu obuhvaćene potpoljem 997m.

Očitane vrednosti, koje su obuhvaćene ovim ispisom, u atributu *Trenutni status u inventaru* imaju vrednost *višak*.

Ispis sadrži dva obrasca:

- u prvom je ispis pripremljen za ispisivanje, odnosno pohranjivanje u PDF formatu,
- u drugom su podaci pripremljeni za dalju obradu, odnosno eksport, npr. u program Excel.

U oba obrasca, u ispisu se nalaze stupci sa sledećim podacima:

- podlokacija
- signatura (postavka)
- inventarski broj i zatim broj sveske, ako postoji
- status (q)
- naziv datoteke

U obrascu s podacima za dalju upotrebu nalazi se i sledeći podatak:

- napomena

U obrascu za ispis, odnosno PDF format, na kraju se ispisuju članovi komisije.

Napomena:

Očitana vrednost u obliku, npr. 125678966,12, za koju ne postoji fond, prikazana je u ispisu F-INVR-A06: Inventarski višak monografskih publikacija (v. pogl. 3.5) u tabeli FOND BEZ EVIDENTIRANOG STANJA.

4.6 F-INVR-A14: Pozajmljena građa na polici

Na osnovu polja 997, odnosno potpolja 997m u relaciji sa indikatorom poveza za određeni inventar, ispis uključuje spisak svezaka, odnosno jedinica serijskih publikacija, koje se nalaze u obimu inventara i koje su popisane u inventaru, iako su, prilikom pripreme podataka, odnosno aktiviranja inventara, u pozajmici imale određen status *c* – *pozajmljeno van biblioteke*, *s* – *pozajmljeno za čitaonicu*, *m* – *pozajmljeno posredstvom MP*, *b* – *zadržano*, *l* – *izgubljeno*, *w* – *čeka na polici (rezervacija)*, *u* – *rezervisano u čitaonicu* i *k* – *u cirkulaciji*.

Međuoddeljski pozajmljene sveske serijskih publikacija su izuzete iz ovog ispisa i prikazane su na ispisu F-INVR-A15: Pozajmljeno međuoddeljski (v. pogl. 4.7).

Očitane vrednosti, koje su obuhvaćene ovim ispisom, u atributu *Trenutni status u inventaru* imaju vrednost *pozajmljeno i očitano*.

U ispisu se nalaze stupci sa sledećim podacima:

- inventarski broj i zatim broj sveske, ako postoji
- signatura (postavka)
- naziv datoteke

Na kraju ispisa se ispisuju članovi komisije.

Upozorenje:

Ako se popis građe izvodi tokom aktivne pozajmice, prilikom poređenja ispisa sa stvarnim stanjem na polici, kod očitane vrednosti za određenu svesku, odnosno jedinicu građe, treba proveriti atribut Statusi u pozajmici tokom inventara, iz kojeg je vidljivo da li je građa u vreme popisa građe vraćena i da li je i popisana, odnosno da li je građa na polici i da li treba da se razduži kod člana.

4.7 F-INVR-A15: Pozajmljeno međueljenski

Na osnovu polja 997, odnosno potpolja 997m u relaciji sa indikatorom poveza za određeni inventar, ispis uključuje spisak svezaka, odnosno jedinica serijskih publikacija koje su međueljenski pozajmljene u odeljenje koje se ne nalazi u obimu inventara, a takođe sveske koje su međueljenski pozajmljene u odeljenje u okviru obima inventara.

Podaci su prikazani u četiri sklopa:

- U zbirnoj tabeli su prikazani podaci o ukupnom broju jedinica koje su međueljenski pozajmljene u odeljenje u okviru obima inventara. Podaci su podeljeni na stupce *Očitano*, *Pozajmljeno*, *Manjak* i *Pozajmljeno i očitano*, s obzirom na vrednost atributa *Trenutni status u inventaru* u očitanim vrednostima. U stupcu *Međuelj. pozajmljeno u obim inv.* nalazi se ukupan broj jedinica
- **Pozajmljeno**
U ovom sklopu su prikazani podaci za jedinice građe koje su međueljenski pozajmljene u obim inventara, a odatle su pozajmljene van biblioteke ili u čitaonicu, pozajmljene međubibliotečki, zadržane, izgubljene, čekaju na polici (rezervacija), nalaze se u cirkulaciji ili su rezervisane za upotrebu u čitaonici. U očitanim vrednostima je vrednost atributa *Trenutni status u inventaru pozajmljeno*.
- **Manjak**
U ovom sklopu su prikazani podaci za jedinice građe koje su međueljenski pozajmljene u obim inventara i nisu popisane ili evidentirane kod člana, odnosno pozajmljene su međubibliotečki. U očitanim vrednostima je vrednost atributa *Trenutni status u inventaru neočitano*.
- **Pozajmljeno i očitano**
U ovom sklopu su prikazani podaci za jedinice građe koje su međueljenski pozajmljene u obim inventara i koje su popisane i evidentirane kod člana, odnosno pozajmljene međubibliotečki. U očitanim vrednostima je vrednost atributa *Trenutni status u inventaru pozajmljeno i očitano*.

- **Međuodeljenski pozajmljeno iz obima inventara i očitano**

U ovom sklopu su prikazani podaci za jedinice građe koje su međuodeljenski pozajmljene iz obima inventara i koje su popisane. U očitanim vrednostima je vrednost atributa *Trenutni status u inventaru pozajmljeno i očitano*, a ujedno je vrednost atributa *Međuodeljenski pozajmljeno u obim inventure* Ne i vrednost atributa *Međuodeljenski pozajmljeno iz obima inventara* Da.

U pojedinim sklopovima se nalaze sledeći podaci:

- podlokacija
- inventarski broj i zatim broj sveske, ako postoji
- međuodeljenski pozajmljeno u obim inventara
- trenutni status u inventaru

Na kraju se ispisuju članovi komisije.

Ispis možemo da pohranimo za dalju obradu i tako što u prozoru **Pregled i slanje ispisa** izaberemo dugme **Pohrani kao** i u prozoru **Pohranjivanje ispisa** izaberemo **Tip datoteke Excel Files[UTF-8] (.xls)**.

Napomena:

Za serijske publikacije, koje su međuodeljenski pozajmljene u odeljenje u okviru obima inventara, kreira se očitana vrednost na nivou godišta i očitane vrednosti samo za sveske koje su međuodeljenski pozajmljene u obim inventara. Na nivou godišta se puni i atribut Međuodeljenski pozajmljene sveske u obim inventara, na osnovu kojeg se preračunaju atributi: Br. svezaka za očitavanje (serijske p.), Br. pravilno očitanih svezaka (serijske p.), Očitane sveske (997m), Manjak svezaka (997m).

4.8 F-INVR-A16: Izuzeci kod serijskih publikacija

Ispis sadrži spisak godišta, odnosno polja 997 kod kojih je, u okviru godišta, očitana bar jedna vrednost koja je određuje kao izuzetak. Pojedino godište je svrstano u grupu izuzetaka na osnovu poslednje očitane vrednosti koja ispunjava kriterijum za svrstavanje godišta u izuzetke. Preporučujemo pregled celog godišta, s obzirom na sveske koje su obuhvaćene.

Ispis sadrži dva obrasca:

- u prvom je ispis koji je pripremljen za ispisivanje, odnosno pohranjivanje u PDF formatu,
- u drugom su podaci koji su pripremljeni za dalju obradu, odnosno eksport, npr. u program Excel.

U obrascu za ispis, odnosno PDF format, na kraju se ispisuju članovi komisije, a godišta, odnosno polja 997, raspoređeni su u pojedine grupe izuzetaka:

- 1. grupa

U ovom sklopu je prikazan spisak publikacija s praznim potpoljem 997m, bez obzira na indikator poveza, pri čemu očitana sveska nije uneta.

- 2. grupa

U ovom sklopu je prikazan spisak publikacija kod kojih očitana vrednost nalepnice i pogrešan unos u potpolje 997m nisu usklađeni, jer unos u 997m nije u skladu s COMARC/H formatom.

PREPORUKA: *Pre početka očitavanja uredite unos i ispišite nove nalepnice. Zatim pripremite novi inventar i započnite očitavanje.*

- 3. grupa

U ovom sklopu je prikazan spisak publikacija u obliku nepovezanog ili delimično povezanog godišta sa uređenim unosom u potpolje 997m, kod kojih, zbog strukture očitano inventarskog broja »nnnnnnnnn,« (sa zarezom!), treba proveriti koje su sveske godišta obuhvaćene.

- 4. grupa

U ovom sklopu je prikazan spisak publikacija u obliku nepovezanog ili delimično povezanog godišta sa uređenim unosom u potpolje 997m, kod kojih, zbog strukture očitano inventarskog broja »nnnnnnnnn« (bez zareza!) treba proveriti koje su sveske godišta obuhvaćene.

U oba obrasca, u ispisu se nalaze stupci sa sledećim podacima:

- inventarski broj i zatim broj sveske, ako postoji
- signatura (postavka)
- grupa izuzetaka

U obrascu s podacima za dalju obradu nalaze se i sledeći podaci:

- podlokacija
- status (996/997q)
- naslov
- autor
- cena
- napomena
- indikator poveza (1)
- sadržaj u potpolju 997m
- grupa izuzetaka

Napomena:

Za serijske publikacije povezanog godišta, kao pravilno očitane sveske, uvažavaju se sledeće strukture očitanih vrednosti »nnnnnnnnn,1-12« (navedeni brojevi svezaka), »nnnnnnnnn,« (sa zarezom!) i »nnnnnnnnn« (bez zareza!)

PRILOZI

1. *Uputstva za instalaciju čitača Datalogic Skorpio u operativnom sistemu Windows 7 i višim*
2. *Uputstva za instalaciju čitača DENSO BHT 1300 u operativnom sistemu Windows 7 i višim*